

Studium przypadku 1

Tytuł	Europejska Inicjatywa na rzecz Praw Społecznych (EPSR)
Wartość UE:	Godność człowieka Godność osoby ludzkiej jest nie tylko fundamentalnym prawem, ale stanowi również rzeczywistą podstawę praw podstawowych. Ogłoszona w 2017 r., EPSR służy jako ramowy dokument, mający na celu zapewnienie przestrzegania praw społecznych we wszystkich państwach członkowskich UE, podkreślając wartość i godność każdego człowieka.
Powiązana polityka	EPSR obejmuje 20 kluczowych zasad, podzielonych na trzy główne kategorie: Równe szanse i dostęp do rynku pracy: zapewnienie każdemu prawa do wysokiej jakości edukacji, szkoleń i kształcenia ustawicznego. Sprawiedliwe warunki pracy: promowanie bezpiecznego i elastycznego zatrudnienia, sprawiedliwych wynagrodzeń oraz zdrowych warunków pracy. Ochrona społeczna i włączenie społeczne: gwarantowanie dostępu do niezbędnych usług, odpowiedniego wsparcia dochodowego oraz ochrony przed ubóstwem i wykluczeniem społecznym.
Odpowiedzialna instytucja	Komisja Europejska – Dyrekcja Generalna ds. Zatrudnienia, Spraw Społecznych i Włączenia Społecznego (DG EMPL) DG EMPL nadzoruje opracowywanie i koordynację polityk społecznych. W realizacji celów EPSR wspiera ją Parlament Europejski, który uczestniczy w procesach ustawodawczych, oraz Rada Unii Europejskiej, współpracująca z państwami członkowskimi przy przyjmowaniu środków zgodnych z zasadami EPSR.
Opis przypadku	Europejska Inicjatywa na rzecz Praw Społecznych (EPSR) promuje godność człowieka, zapewniając wszystkim obywatelom UE dostęp do sprawiedliwych warunków pracy, ochrony społecznej oraz równych szans. Dzięki Planowi Działań z 2021 r. UE zobowiązała się do zmniejszenia ubóstwa i wykluczenia społecznego o co najmniej 15 milionów osób do 2030 r. Programy takie jak Gwarancja dla Młodości wspierają prawo młodych ludzi do pracy lub nauki, podczas gdy poprawa dostępu do świadczeń dla bezrobotnych i opieki zdrowotnej gwarantuje podstawową godność wszystkim obywatelom. Inicjatywy te odzwierciedlają zobowiązanie UE do budowy sprawiedliwego i inkluzywnego społeczeństwa, w którym każdy może żyć z poszanowaniem i sensem.

Wskazówki edukacyjne	<p>Nauczyciele mogą wykorzystać EPSR jako studium przypadku do zbadania pojęcia godności człowieka w polityce społecznej:</p> <ul style="list-style-type: none">✓ Prowadzenie dyskusji na temat znaczenia praw socjalnych w promowaniu godności człowieka oraz wpływu tych praw na codzienne życie.✓ Zadanie dla uczniów polegające na zbadaniu, w jaki sposób różne państwa UE wdrażają zasady EPSR i jakie są efekty tych wdrożeń.✓ Symulacja procesów decyzyjnych UE, w której uczniowie wcielają się w role różnych interesariuszy, aby zrozumieć złożoność zapewniania przestrzegania praw socjalnych.
Źródła	<p>https://ec.europa.eu/info/european-pillar-social-rights_en https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/economy-works-people/jobs-growth-and-investment/european-pillar-social-rights/european-pillar-social-rights-action-plan_en</p>

Studium przypadku 2

Tytuł	Digital Services Act – Równoważenie Wolności i Odpowiedzialności w Świecie Cyfrowym
Wartość UE:	Wolność Wartość ta obejmuje różne formy wolności, takie jak wolność wypowiedzi i dostęp do informacji, które są fundamentalnymi zasadami zapisanymi w Karcie Praw Podstawowych UE. Digital Services Act (DSA) odzwierciedla zobowiązanie UE do przestrzegania tych wolności w środowisku cyfrowym, zapewniając, że platformy online są przejrzyste, odpowiedzialne i nie tłumią legalnej wypowiedzi. Chroniąc użytkowników przed treściami nielegalnymi, a jednocześnie zachowując otwarty dyskurs, DSA wspiera demokratyczną przestrzeń cyfrową, w której respektowane są prawa podstawowe.
Powiązana polityka	Digital Services Act (Rozporządzenie (UE) 2022/2065) Przyjęty w październiku 2022 r., DSA modernizuje podejście UE do zarządzania cyfrowego. Tworzy zharmonizowane ramy prawne dla usług online działających w UE, koncentrując się na odpowiedzialności, ograniczaniu ryzyk oraz wzmocnieniu pozycji użytkowników. DSA wspiera szerszą strategię cyfrową UE i wzmacnia zasady zapisane w Karcie Praw Podstawowych.
Odpowiedzialna instytucja	European Commission – Directorate-General for Communications Networks, Content and Technology (DG CONNECT) and the European Parliament DG CONNECT led the drafting and negotiation of the DSA, while the European Parliament played a key role in shaping its provisions to align with EU values. Together, these institutions worked to ensure a regulatory framework that balances the protection of users with the responsibility of platforms.
Opis przypadku	The DSA ma na celu stworzenie bezpieczniejszych środowisk cyfrowych poprzez nałożenie jasnych obowiązków na dostawców usług cyfrowych, zwłaszcza na duże platformy internetowe. Wprowadza obowiązki należytej staranności w odniesieniu do treści niezgodnych z prawem, dezinformacji i zagrożeń systemowych, przy jednoczesnym wyraźnym zabezpieczeniu wolności wypowiedzi. DSA zakazuje zbiorczego usuwania treści i nakazuje przejrzystość w decyzjach dotyczących moderowania treści. Przyznaje również użytkownikom prawo do kwestionowania decyzji platformy i zapewnia niezależne audyty praktyk platformy. Jako kamień węgielny transformacji cyfrowej UE, DSA wzmacnia odporność demokratyczną poprzez wspieranie zaufania i odpowiedzialności w Internecie bez ograniczania legalnej mowy.

Wskazówki edukacyjne	<p>Nauczyciele mogą wykorzystać ten przypadek do zbadania związku między wolnością słowa a regulacją treści w kontekście cyfrowym. Możliwe działania w klasie obejmują:</p> <ul style="list-style-type: none">✓ Debata na temat tego, jak DSA równoważy prawo do wolności wypowiedzi z potrzebą zapobiegania szkodom w Internecie.✓ Analiza rzeczywistych scenariuszy, w których platformy stosują lub nie stosują zasady DSA, oceniając wpływ zarówno na użytkowników, jak i dostawców treści.✓ Odgrywanie ról symulujące posiedzenie Parlamentu Europejskiego w sprawie zarządzania cyfrowego, umożliwiające studentom obronę różnych perspektyw interesariuszy.
Źródła	<p>https://learning-corner.learning.europa.eu/learning-materials/digital-services-act-dsa-explained_en Podsumowanie DSA – EUR-Lex: Rozporządzenie (UE) 2022/2065</p>

Studium przypadku 3

Tytuł	Wybory do Parlamentu Europejskiego w 2024 r. – angażowanie nowego pokolenia wyborców
Wartość UE	Demokracja Demokracja jest podstawową wartością UE. Zapewnia, że władza jest sprawowana przez wybranych przedstawicieli i że wszyscy obywatele mają wpływ na proces decyzyjny UE. Wybory do Parlamentu Europejskiego w 2024 r. są przykładem tego, jak UE chroni legitymację demokratyczną poprzez regularne, wolne i uczciwe wybory. Wartość ta jest szczególnie istotna w czasach rosnącego rozczarowania politycznego i dezinformacji cyfrowej.
Powiązana polityka	Udział w wyborach i zaangażowanie obywatelskie UE aktywnie promuje udział w wyborach poprzez inicjatywy mające na celu zwiększenie frekwencji wyborczej, zwłaszcza wśród grup historycznie niedostatecznie reprezentowanych, takich jak młodzież, obywatele mobilni i mniejszości. Wybory w 2024 r. koncentrowały się na zmniejszeniu „deficytu demokratycznego” poprzez zajęcie się niskim poziomem zaangażowania i zapewnienie obywatelom dobrej wiedzy na temat procesu wyborczego.
Odpowiedzialna instytucja	Parlament Europejski – Dyrekcja Generalna ds. Komunikacji (DG COMM) The DG COMM Parlamentu Europejskiego odgrywa zasadniczą rolę we wzmacnianiu demokracji UE poprzez informowanie, angażowanie i wzmacnianie pozycji obywateli. W przypadku wyborów w 2024 r. DG COMM koordynowała ogólnoeuropejską kampanię we wszystkich językach urzędowych, wykorzystując zarówno tradycyjne, jak i cyfrowe kanały medialne.
Opis przypadku	Wybory w 2024 r. charakteryzowały się zakrojoną na szeroką skalę inicjatywą komunikacyjną prowadzoną przez DG COMM Parlamentu Europejskiego, w szczególności kampanią „Wykorzystaj swój głos” która położyła szczególny nacisk na młodych wyborców i osoby głoszące po raz pierwszy. Kampania wykorzystywała media społecznościowe, influencerów, interaktywne treści cyfrowe i partnerstwa z instytucjami edukacyjnymi w celu zwiększenia świadomości na temat praw wyborczych i znaczenia udziału w demokracji. Zajęta się również apatią wyborczą i dezinformacją, które są kluczowymi wyzwaniami dla odporności demokratycznej w Europie.

Wnioski edukacyjne

Ten przypadek jest idealny do zbadania, w jaki sposób instytucje UE aktywnie wspierają demokrację poza logistyką głosowania. Nauczyciele mogą projektować działania takie jak:

- ✓ Projekty analizy danych dotyczące frekwencji wyborczej wśród młodzieży w Polsce i w krajach UE.
- ✓ Debaty lub zadania pisemne na temat tego, jak komunikacja instytucjonalna może wpływać na zaangażowanie polityczne.
- ✓ Ocena, z perspektywy studentów, kanałów i treści wykorzystywanych przez parlament w kampanii „Wykorzystaj swój głos” oraz tworzenie treści na przyszłą kampanię

Źródła

<https://elections.europa.eu/en/>
<https://elections.europa.eu/en/use-your-vote/>

Studium przypadku 4

Tytuł	Europejska Inicjatywa Obywatelska (EIO)
Wartość UE	Demokracja Europejska Inicjatywa Obywatelska (EIO) jest kluczowym instrumentem demokracji uczestniczącej w Unii Europejskiej, bezpośrednio związanym z podstawową wartością UE, jaką jest demokracja. Umożliwia ona obywatelom aktywne uczestnictwo w procesie legislacyjnym, wzmacniając zasadę, że funkcjonowanie UE opiera się na demokracji przedstawicielskiej.
Powiązana polityka	Europejska Inicjatywa Obywatelska (EIO) Ustanowiona na mocy art. 11 ust. 4 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE) i art. 24 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE), EIO umożliwia obywatelom UE bezpośrednio zwrócić się do Komisji Europejskiej o przedstawienie wniosku ustawodawczego w sprawach, w których UE ma kompetencje. Aby uruchomić inicjatywę, organizatorzy muszą utworzyć komitet składający się z co najmniej siedmiu obywateli UE mieszkających w siedmiu różnych państwach członkowskich. Po zarejestrowaniu inicjatywa musi zebrać co najmniej milion podpisów od obywateli z co najmniej siedmiu państw członkowskich w ciągu 12 miesięcy. W przypadku powodzenia Komisja Europejska jest zobowiązana do zbadania wniosku i udzielenia formalnej odpowiedzi, szczegółowo opisującej wszelkie zamierzone działania lub powody braku działań.
Odpowiedzialna instytucja	Sekretariat Generalny Komisji Europejskiej EIO jest zarządzana przez Sekretariat Generalny Komisji Europejskiej, w szczególności w ramach Dyrekcji A: Priorytety Polityczne i Program Pracy. Dyrekcja ta nadzoruje przejrzystość, zaangażowanie obywateli i relacje z innymi instytucjami. Zapewnia, że proces EIO jest zgodny z zasadami demokracji oraz że wnioski obywateli są odpowiednio rejestrowane, przetwarzane i rozpatrywane.
Opis przypadku	Od momentu powstania EIO służy jako kanał, za pośrednictwem którego obywatele mogą bezpośrednio wpływać na politykę UE. Do godnych uwagi inicjatyw należą: <ul style="list-style-type: none">"Right2Water": Opowiadała się za uznaniem wody i urzędzeń sanitarnych za prawa człowieka, co doprowadziło do wzmożonego dialogu na temat polityki wodnej w UE."Ban Glyphosate": Wzywała do zakazu stosowania herbicydów na bazie glifosatu, co skłoniło Komisję do ponownej oceny swojego stanowiska w sprawie regulacji dotyczących pestycydów.

WIDE

Wnioski edukacyjne

Nauczyciele mogą wykorzystać EIO jako studium przypadku, aby wspierać zaangażowanie obywatelskie i zrozumienie demokratycznych procesów UE wśród uczniów:

- ✓ Przeprowadź uczniów przez proces opracowywania własnych inicjatyw pozorowanych, od identyfikacji problemów po opracowywanie strategii zbierania podpisów, aby zrozumieć złożoność demokracji uczestniczącej.
- ✓ Ułatwaj debaty w klasie na temat skuteczności narzędzi takich jak EIO we wzmacnianiu uczestnictwa demokratycznego w UE, zachęcając do krytycznego myślenia o wpływie obywateli na ustawodawstwo.

Źródła

[Portal EIO](#)
[Zestaw narzędzi EIO dla szkół](#)

Studium przypadku 5

Tytuł	Dyrektywa w sprawie przejrzystości wynagrodzeń – kamień milowy na drodze do równości płci
Wartość UE	Równość Równość jest podstawową zasadą UE. Zapewnia, że wszyscy obywatele są równi wobec prawa i że nikt nie jest wykluczany ani dyskryminowany ze względu na płeć, pochodzenie etniczne, niepełnosprawność, wiek, orientację seksualną lub jakąkolwiek inną cechę. Równość płci odgrywa szczególnie ważną rolę w procesie integracji europejskiej. Już w 1957 r. Traktat Rzymski wprowadził zasadę „równej płacy za równą pracę”, ustanawiając prawne zobowiązanie do zwalczania dyskryminacji w miejscu pracy. Od tego czasu UE opracowała kompleksowe ramy prawne mające na celu zwalczanie nierówności płci. Dyrektywa w sprawie przejrzystości wynagrodzeń (2023) stanowi ważny postępek we wdrażaniu tej wartości.
Powiązana polityka	Strategia UE na rzecz równości płci na lata 2020–2025 Określa kluczowe działania mające na celu zwalczanie przemocy ze względu na płeć, likwidację różnic w wynagrodzeniach i emeryturach kobiet i mężczyzn, promowanie przywództwa kobiet oraz zapewnienie uwzględniania aspektu płci we wszystkich politykach UE. Dyrektywa w sprawie przejrzystości wynagrodzeń jest flagową inicjatywą tej strategii, mającą na celu uczynienie miejsc pracy bardziej sprawiedliwymi i przejrzystymi w całej UE.
Odpowiedzialna instytucja	Komisja Europejska – Dyrekcja Generalna ds. Sprawiedliwości i Konsumentów (DG JUST) DG JUST to główny organ Komisji Europejskiej odpowiedzialny za przestrzeganie wartości UE, takich jak równość, sprawiedliwość i praworządność. Odgrywa kluczową rolę w projektowaniu, opracowywaniu i egzekwowaniu przepisów zapewniających wszystkim obywatelom sprawiedliwe traktowanie i ochronę prawną. W przypadku dyrektywy w sprawie przejrzystości wynagrodzeń DG JUST kierowała procesem opracowywania polityki, konsultacji społecznych i redakcji prawnej. Ścisłe współpracowała z zainteresowanymi stronami – rządami, przedsiębiorstwami, związkami zawodowymi i społeczeństwem obywatelskim – w celu stworzenia wiążących przepisów mających na celu zlikwidowanie różnic w wynagrodzeniach kobiet i mężczyzn, które pozostają trwałą formą nierówności ekonomicznych w Europie.
Opis przypadku	W marcu 2023 r. Parlament Europejski i Rada przyjęły dyrektywę w sprawie przejrzystości wynagrodzeń, która ma na celu zlikwidowanie różnic w wynagrodzeniach kobiet i mężczyzn w całej UE poprzez wprowadzenie wiążących środków zwiększających przejrzystość struktur wynagrodzeń i płac. Pracodawcy są teraz zobowiązani do raportowania różnic w wynagrodzeniach kobiet i mężczyzn, informowania kandydatów do pracy o przedziałach wynagrodzeń oraz przedstawiania wyjaśnień, jeśli nieuzasadnione różnice w wynagrodzeniach przekraczają 5%. Dyrektywa wzmacnia również prawo osób fizycznych do dostępu do informacji o poziomach wynagrodzeń i wprowadza

WIDE

kary za nieprzestrzeganie przepisów. To osiągnięcie legislacyjne stanowi konkretny wynik zaangażowania UE w wartość równości, szczególnie w miejscu pracy.

Wnioski edukacyjne

Ten przypadek stanowi doskonały punkt wyjścia do nauczania koncepcji prawnych i instytucjonalnych środków na rzecz równości. Nauczyciele mogą go wykorzystać do:

- ✓ Omówienia różnic w wynagrodzeniach kobiet i mężczyzn: Jak się je mierzy? Dlaczego się utrzymują?
- ✓ Zbadania równości płac w kontekście lokalnym
- ✓ Przeprowadzenia badań nad tym, jak rząd krajowy wdraża dyrektywę do prawa krajowego

Źródła

https://ec.europa.eu/info/policies/justice-and-fundamental-rights/gender-equality/gender-equality-strategy_en
https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_23_1635

Studium przypadku 6

Tytuł	Strategia na rzecz równości osób LGBTIQ na lata 2020–2025
Wartość UE	Równość
Powiązana polityka	Strategia na rzecz równości osób LGBTIQ na lata 2020–2025 W listopadzie 2020 Komisja przedstawiła pierwszą w historii strategię UE na rzecz równości lesbijek, gejów, osób biseksualnych, transpłciowych, niebinarnych, interpłciowych i queer (LGBTIQ). Strategia określa szereg ukierunkowanych działań wokół czterech głównych filarów, koncentrujących się na: zwalczaniu dyskryminacji; zapewnieniu bezpieczeństwa; budowaniu integracyjnych społeczeństw; oraz przewodzeniu wezwaniu do równości LGBTIQ na całym świecie.
Odpowiedzialna instytucja	Komisja Europejska – Dyrekcja Generalna ds. Sprawiedliwości i Konsumentów (DG JUST) Komisja Europejska jest główną instytucją UE odpowiedzialną za strategię na rzecz równości osób LGBTIQ na lata 2020–2025. Dyrekcja Generalna ds. Sprawiedliwości i Konsumentów (DG JUST) kieruje jej wdrażaniem. Obejmuje to opracowywanie polityk, finansowanie inicjatyw, monitorowanie postępów oraz koordynację z państwami członkowskimi i społeczeństwem obywatelskim w celu promowania praw i równości osób LGBTIQ w całej UE.
Opis przypadku	
<p>Strategia na rzecz równości osób LGBTIQ zaowocowała kilkoma znaczącymi inicjatywami, które demonstrują jej praktyczne zastosowanie. Jednym z kluczowych osiągnięć jest propozycja ogólnounijnego prawnego uznawania rodzicielstwa, zapewniająca, że gdy rodzina jest legalnie uznawana w jednym państwie członkowskim, status ten jest utrzymywany w całej UE. Ten ruch chroni prawa dzieci w tęczy rodzinach i zapewnia, że nie są one narażone na niepewność prawną lub dyskryminację podczas przekraczania granic.</p> <p>Kolejnym kluczowym obszarem działania jest przegląd dyrektywy o prawach ofiar, mający na celu wzmocnienie ochrony i systemów wsparcia dla ofiar przestępstw z nienawiści, w tym motywowanych uprzedzeniami ze względu na orientację seksualną lub tożsamość płciową. Odzwierciedla to szerszy cel UE, jakim jest zapewnienie dostępu do wymiaru sprawiedliwości i bezpieczeństwa dla wszystkich, niezależnie od tożsamości.</p> <p>Ponadto deklaracja Parlamentu Europejskiego z 2021 r. o uznaniu UE za strefę wolności LGBTIQ była potężnym krokiem politycznym i symbolicznym, szczególnie w odpowiedzi na rosnącą anty-LGBTIQ retorykę i politykę w niektórych państwach członkowskich. Deklaracja ta wysyła jasny sygnał solidarności i potwierdza zaangażowanie UE w zapewnienie, aby osoby LGBTIQ mogły żyć swobodnie i otwarcie w całej Unii, bez obawy przed represjami lub wykluczeniem.</p>	

Wnioski edukacyjne

Nauczyciele mogą wykorzystać Strategię na rzecz Równości Osób LGBTIQ do wspierania zrozumienia i integracji w klasie:

- ✓ Włącz dyskusje na temat praw osób LGBTIQ i roli UE w promowaniu równości do przedmiotów takich jak wiedza o społeczeństwie, nauki społeczne lub etyka.
- ✓ Zlecaj projekty, w których uczniowie oceniają wpływ konkretnych inicjatyw w ramach strategii, zachęcając do krytycznego myślenia i świadomości bieżących problemów społecznych.

Źródła

https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/policies/justice-and-fundamental-rights/combating-discrimination/lesbian-gay-bi-trans-and-intersex-equality/lgbtqi-equality-strategy-2020-2025_en
[https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2023/753174/EPRS_STU\(2023\)753174_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2023/753174/EPRS_STU(2023)753174_EN.pdf)
<https://www.ilga-europe.org/report/eu-lgbtqi-equality-strategy-first-year-implementation-evaluation/>

Studium przypadku 7

Tytuł	Europejska Karta Osoby Niepełnosprawnej – Promowanie Godności Ludzkiej Ponad Granicami
Wartość UE	Wolność (przemieszczania się) + Równość
Powiązana polityka	Strategia Unii na rzecz Równości Osób z Niepełnosprawnościami na lata 2021–2030 Strategia ta określa zobowiązanie UE do ochrony praw osób z niepełnosprawnościami, podkreślając potrzebę wzajemnego uznawania statusu osoby niepełnosprawnej i usuwania barier transgranicznych. EDC jest kluczową inicjatywą w ramach tej strategii, mającą na celu ułatwienie swobodnego przepływu i równego dostępu do usług
Odpowiedzialna instytucja	Komisja Europejska – Dyrekcja Generalna ds. Zatrudnienia, Spraw Społecznych i Włączenia Społecznego (DG EMPL) DG EMPL nadzoruje opracowywanie i wdrażanie polityk związanych z zatrudnieniem, sprawami społecznymi i włączeniem społecznym, w tym inicjatyw takich jak EDC, które promują prawa i integrację osób z niepełnosprawnościami.
Opis przypadku	
<p>Uruchomiona jako projekt pilotażowy w latach 2016–2019, EDC została wdrożona w ośmiu państwach członkowskich UE: Belgii, na Cyprze, w Estonii, Finlandii, we Włoszech, na Malcie, w Rumunii i Słowenii. Karta zapewnia ujednolicony format uznawania statusu osoby niepełnosprawnej, umożliwiając posiadaczom dostęp do różnych usług, takich jak transport, wydarzenia kulturalne i zajęcia rekreacyjne, na takich samych warunkach jak obywatele z niepełnosprawnościami w kraju przyjmującym. Opierając się na sukcesie pilotażu, Komisja Europejska zaproponowała we wrześniu 2023 r. przepisy ustanawiające EDC we wszystkich państwach członkowskich, dążąc do wzajemnego uznawania i szerszego wdrożenia. Działanie to ma na celu zwiększenie mobilności i autonomii osób z niepełnosprawnościami, zapewniając poszanowanie ich praw w całej UE.</p>	
Wnioski edukacyjne	<p>Nauczyciele mogą wykorzystać to studium przypadku do omówienia znaczenia godności ludzkiej i roli UE w promowaniu integracji. Zajęcia w klasie mogą obejmować:</p> <ul style="list-style-type: none">✓ Dyskusję na temat wyzwań, przed którymi stoją osoby z niepełnosprawnościami podczas podróży w UE, oraz sposobu, w jaki EDC rozwiązuje te problemy.✓ Badanie stanu wdrożenia EDC w różnych państwach członkowskich i jego wpływu na życie osób z niepełnosprawnościami.✓ Symulację scenariusza, w którym uczniowie opowiadają się za przyjęciem EDC w państwie członkowskim, które w nim nie uczestniczy, podkreślając wartość godności ludzkiej.

Źródła

[KE – Europejska Karta Osoby Niepełnosprawnej i Europejska Karta Parkingowa dla osób z niepełnosprawnościami](#)
[Think Tank Parlamentu Europejskiego – Europejska Karta Osoby Niepełnosprawnej i Europejska Karta Parkingowa](#)
[Europejskie Forum Osób Niepełnosprawnych – Karta UE dla Osób Niepełnosprawnych](#)

Studium przypadku 8

Tytuł	Egzekwowanie praworządności poprzez warunkowość budżetową
Wartość UE	Praworządność UE opiera się na praworządności. Wszystko, co robi UE, opiera się na traktatach, dobrowolnie i demokratycznie uzgodnionych przez kraje UE. Prawo i sprawiedliwość są utrzymywane przez niezawisłe sądownictwo. Kraje UE przekazały ostateczną jurysdykcję Europejskiemu Trybunałowi Sprawiedliwości – jego wyroki muszą być respektowane przez wszystkich. Mechanizm warunkowości praworządności, wprowadzony w 2021 r., czyni z budżetu UE narzędzie do obrony tych wartości.
Powiązana polityka	Mechanizm warunkowości praworządności Mechanizm ten pozwala Komisji Europejskiej proponować zawieszenie funduszy UE, gdy niedociągnięcia w zakresie praworządności w państwie członkowskim zagrażają prawidłowemu wykorzystaniu budżetu UE. Zapewnia to ochronę pieniędzy podatników UE przed nadużyciami oraz istnienie niezależnych systemów sądownictwa zapewniających nadzór.
Odpowiedzialna instytucja	Komisja Europejska- Dyrekcja Generalna ds. Budżetu(DG BUDG) DG BUDG jest głównym organem odpowiedzialnym za mechanizm warunkowości praworządności. Identyfikuje naruszenia, które zagrażają budżetowi UE, ocenia dowody i proponuje środki finansowe, takie jak zawieszenie lub zmniejszenie funduszy. Komisja monitoruje również wdrażanie działań naprawczych. Rada UE wspiera ten proces, zatwierdzając środki większością kwalifikowaną głosów, a Parlament Europejski zapewnia demokratyczny nadzór i opowiada się za egzekwowaniem mechanizmu.
Opis przypadku	Węgry są pierwszym krajem UE, wobec którego podjęto działania w ramach mechanizmu warunkowości praworządności. W kwietniu 2022 r. Komisja Europejska wszczęła procedurę z powodu obaw dotyczących korupcji, słabej niezależności sądownictwa i wadliwych zamówień publicznych stanowiących zagrożenie dla budżetu UE. Pomimo proponowanych reform, reakcja Węgier została uznana za niewystarczającą. W rezultacie w grudniu 2022 r. UE zawiesiła wypłatę 6,3 mld euro funduszy. Przypadek ten ilustruje rolę mechanizmu w ochronie finansów UE i przestrzeganiu standardów demokratycznych, przy czym fundusze mogą zostać przywrócone, jeśli Węgry w pełni rozwiążą te problemy. Polska i Słowacja również zgłosiły obawy ze względu na wyzwania związane z praworządnością, ale jak dotąd mechanizm nie został formalnie uruchomiony wobec żadnego z tych krajów.

Wnioski edukacyjne	Ten przypadek oferuje bogate możliwości do krytycznej dyskusji w klasie: <ul style="list-style-type: none">✓ Czy finansowanie powinno być uzależnione od standardów demokratycznych, czy też narusza to suwerenność narodową?✓ How does czy warunkowość wzmacnia zdolność UE jako unii opartej na wartościach, a nie tylko na rynku?
Źródła	https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/eu-budget/protection-eu-budget/rule-law-conditionality-regulation_en

Studium przypadku 9

Tytuł	Plan działania UE na rzecz praw człowieka i demokracji (2020-2024)
Wartość UE	Demokracja + Prawo człowieka Prawa człowieka są chronione przez Kartę Praw Podstawowych UE. Obejmują one prawo do wolności od dyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub przekonania, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną, prawo do ochrony danych osobowych oraz prawo dostępu do wymiaru sprawiedliwości.
Powiązana polityka	Plan działania UE na rzecz praw człowieka i demokracji (2020-2024) Ten plan działania jest strategią UE mającą na celu promowanie i ochronę praw człowieka zarówno na świecie, jak i w UE. Plan ten dotyczy systemowych naruszeń praw człowieka, zwłaszcza w reżimach autorytarnych, przy użyciu sankcji i wysiłków dyplomatycznych; ma na celu ochronę organizacji społeczeństwa obywatelskiego i obrońców praw człowieka, zapewniając im możliwość bezpiecznego działania.
Odpowiedzialna instytucja	Komisja Europejska - DG ds. Partnerstw Międzynarodowych (DG INTPA); Podkomisja Praw Człowieka Parlamentu Europejskiego (DROI); Europejska Służba Działań Zewnętrznych (ESDZ) DG INTPA zarządza polityką rozwoju, finansowaniem i współpracą międzynarodową w celu wspierania praw człowieka; DROI pomaga kształtować politykę UE w zakresie praw człowieka, monitoruje globalne problemy i zapewnia, że polityka zagraniczna UE jest zgodna z zasadami praw człowieka; ESDZ jako organ dyplomatyczny UE, jest odpowiedzialna za realizację polityki zagranicznej, promowanie praw człowieka, demokracji, pokoju i bezpieczeństwa na świecie oraz angażowanie się w dialogi dotyczące praw człowieka z krajami spoza UE.
Opis przypadku	
Kluczowe elementy planu obejmują wspieranie obrońców praw człowieka, propagowanie demokracji i zwalczanie naruszeń, takich jak handel ludźmi. UE ściśle współpracuje z państwami trzecimi poprzez dyplomację i pomoc rozwojową, wykorzystując jednocześnie mechanizmy prawne, takie jak procedury naruszeniowe, aby pociągać państwa członkowskie do odpowiedzialności za naruszenia praw człowieka, jak widać w działaniach Komisji Europejskiej przeciwko węgierskiej ustawie anty-LGBTQ+. Wewnętrznie plan zapewnia, że polityka UE jest zgodna ze standardami praw człowieka, a mechanizmy takie jak Strategia UE w zakresie zwalczania handlu ludźmi oraz Europejski Instrument na rzecz Demokracji i Praw Człowieka (EIDHR) zapewniają finansowanie i wsparcie społeczeństwu obywatelskiemu. Zewnętrznie UE włącza klauzule dotyczące praw człowieka do umów handlowych, aby zapewnić, że kraje partnerskie przestrzegają podstawowych standardów praw. Pomimo wyzwań plan działania doprowadził do wymiernych rezultatów, takich jak rola UE w obronie więźniów politycznych. Trwają jednak wysiłki na rzecz rozwiązania wewnętrznych i zewnętrznych problemów związanych z prawami człowieka, a UE stale ocenia swoje postępy i dostosowuje się do nowych globalnych wyzwań	

Wnioski edukacyjne	<ul style="list-style-type: none">✓ Przydziel uczniom zadanie zbadania konkretnych polityk lub przypadków UE dotyczących praw człowieka, takich jak Strategia UE w zakresie zwalczania handlu ludźmi lub wsparcie dla uchodźców. Uczniowie mogą tworzyć prezentacje lub plakaty, którymi podzielą się z klasą, zachęcając ich do zbadania, jak polityka UE wpływa na obywateli i ich prawa w prawdziwym życiu✓ Poproś uczniów o zaprojektowanie kampanii uświadamiających, skupionych na jednym z priorytetów UE w zakresie praw człowieka omawiając jednocześnie, jak te prawa odnoszą się do ich własnego życia
Źródła	https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:52020JC0005

